

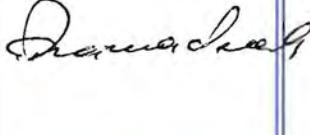
AUTORITATEA AERONAUTICĂ CIVILĂ
A REPUBLICII MOLDOVA

Material instructiv

MI.DAP.RISK.MANAGEMENT

**MANAGEMENTUL RISCURILOR
DE SIGURANȚĂ**

APROBAREA ȘI COORDONAREA DOCUMENTULUI

Responsabilitatea	Funcția	Nume/Prenume	Data	Semnătura
Aprobat:	Director al Autorității Aeronautice Civile	Mircea MALECA	20.04.16	
Coordonat:	Director adjunct al Autorității Aeronautice Civile	Nicolae BUZU	19.04.2016	
	Şef Secția controlul calității	Igor BARBĂ	14.04.2016	
	Şef Direcția aeroporturi	Vladimir BUINIȚKI	14.04.2016	
Elaborat:	Specialist Principal Direcția aeroporturi	Serghei PLAMADEALA	07.04.2016	

CUPRINS

DISTRIBUIRE	4
PROCEDURA DE REVIZIE	4
REGISTRUL REVIZIILOR	4
DEFINITII ȘI ABREVIERI:	5
1. SCOP	6
2. PROCEDURA DE MANAGEMENT A RISCOLUI	6
2.1 Ce înseamnă managementul riscului	6
2.2 Procesul de management a riscurilor	6
2.2.1 Îndrumar de evaluare a riscurilor	7
2.2.1.1 Etapa 1. Stabilirea contextului	7
2.2.1.2 Etapa 2. Identificarea pericolelor	8
2.2.1.3 Etapa 3. Analiza și evaluarea riscurilor	10
2.2.1.4 Etapa 4. Tratamentul și controlul riscurilor	11
2.2.1.5 Etapa 5. Monitorizarea și revizuirea.	13
3. ACTIVITĂȚILE CE NECESITĂ UN MANAGEMENT FORMAL AL RISCURILOR	13
4. RESPONSABILITĂȚI ÎN DOMENIUL MANAGEMENTULUI RISURILOR.	14
5. DOCUMENTAȚIA AFERENTĂ	15
Anexa 1 DOSARELE DE SIGURANȚĂ ȘI STATUTUL LOR	17
Anexa 2 HAZARD REPORT FORM	18
Anexa 2 REGISTRUL PERICOLELOR	19

DISTRIBUIRE

Originalul acestui document se păstrează în Direcția Aeroporturi.

O copie electronică a documentului va fi publicată pe:

- intranet-ul AAC (WROOM, part «Документы ОГА/АГА/ВНУТРЕННИЕ ПРОЦЕДУРЫ И ИНСТРУКТИВНЫЕ МАТЕРИАЛЫ»);
- www.caa.md partea «Аэропорты и наземное обслуживание».

PROCEDURA DE REVIZIE

Şeful Direcției Aeroporturi este responsabil menținerea documentul la zi.

Acest document este revizuit ori de câte ori apare o necesitate, de regulă atunci când există:

- Modificări în actele normative internaționale de reglementare;
- Modificări în documentele și procedurile AAC interdependente/conexe;
- Modificări în legislația națională RM;
- Când sunt necesare amendări ale documentului.

Ori de câte ori apare necesitatea de revizuire, documentul va fi modificat în întregime și numărul ediției următoare va fi alocat în scopul de a urmări modificările.

Schimbările, actualizările sau completările vor fi marcate cu o linie verticală groasă pe partea stângă a textului.

Este responsabilitatea utilizatorului să păstreze documentul actualizat, în acest scop, copiile tipărite nu sunt considerate controlate.

Ca un exemplar de control poate fi considerată doar formă electronică a acestui document, plasată pe intranet, WROOM, partea «Документы ОГА/АГА/ВНУТРЕННИЕ ПРОЦЕДУРЫ И ИНСТРУКТИВНЫЕ МАТЕРИАЛЫ») și pe site-l AAC www.caa.md.

REGISTRUL REVIZIILOR

Nr. crt	Numărul amendmentului	Data intrării în vigoare	Numele persoanei care a introdus amendmentul	Semnătura

DEFINITII ȘI ABREVIERI:

Definiții	
Consecință (Consequence)	<p>Rezultatul sau impactul unui eveniment.</p> <p>NOTA:</p> <ul style="list-style-type: none">- Un eveniment poate avea mai mult de o consecință.- Consecințele pot fi atât pozitive cât și negative.- Consecințele pot fi exprimate calitativ sau cantitativ.- Consecințele sunt considerate în raport cu realizarea obiectivelor.
Control (Control)	<p>Un proces, politica, dispozitiv, practica sau alte acțiuni existente care activează pentru a minimiza riscul negativ sau pentru a spori oportunitățile pozitive.</p> <p>NOTA:</p> <p>Cuvântul "control" poate fi, de asemenea, aplicat la un proces conceput pentru a oferi o asigurare rezonabilă în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor.</p>
Pericol (Hazard)	O sursă potentială de vătămare și/sau de cauzare a prejudiciilor.
Probabilitate (Likelihood)	Folosit ca o descriere generală a probabilității sau a frecvenței unui eveniment.
Probabilitate (Likelihood)	<p>NOTA:</p> <p>Probabilitatea poate fi exprimată calitativ sau cantitativ.</p>
Risc rezidual (Residual Risk)	Riscul rămas după punerea în aplicare a tratamentului de risc.
Risc (Risk)	<p>Sanse de a se întâmplă ceva care va avea un impact asupra obiectivelor.</p> <p>NOTA:</p> <ul style="list-style-type: none">- Un risc este adesea specificat în termeni de un eveniment sau o circumstanță și consecințele care pot decurge din acestea.- Riscul poate avea un impact pozitiv sau negativ.
Analiza riscului (Risk Analysis)	<p>Proces sistematic pentru a înțelege natura și de a deduce nivelul de risc.</p> <p>NOTA:</p> <p>Analiza riscului este baza pentru evaluarea riscurilor și deciziile privind tratamentul riscului.</p>
Estimarea riscului (Risk Assessment)	Procesul general de identificare a riscurilor, analiza și evaluarea lor.
Criterii de risc (Risk Criteria)	<p>Termenii de referință prin care este evaluat semnificația (însemnatatea) riscului.</p> <p>NOTA:</p> <p>Criterii de risc pot include costurile și beneficiile asociate, cerințele juridice și legale în materie, aspecte socio-economice și de mediu, preocupările părților interesate, prioritățile și alte date inițiale pentru efectuarea estimării.</p>

Evaluarea riscurilor (Risk Evaluation)	Procesul de comparare a nivelului de risc cu criteriile de risc. NOTA: Evaluarea riscurilor ajută la luarea deciziilor cu privire la tratamentul riscului.
Managementul Riscului (Risk Management)	Cultura, procesele și structurile care sunt îndreptate spre realizarea posibilităților potențiale gestionând în același timp efectele adverse.
Reducerea riscului (Risk Reduction)	Acțiuni întreprinse pentru a reduce riscul, consecințe negative, sau ambele, asociate cu un risc.
Tratamentul riscului (Risk Treatment)	Procesul de selecție și punerea în aplicare a măsurilor pentru a modifica riscul. NOTA: <ul style="list-style-type: none"> - Termenul "Tratamentul riscului" este folosit uneori pentru însuși măsurile care se iau - Măsuri de tratare a riscurilor pot include evitarea, modificarea, partajarea sau măsuri de rezistență contra riscurilor.
Părțile interesate (Stakeholders)	Acele persoane și organizații care pot afecta, fi afectate de, sau se percep pe ei însăși de a fi afectate de o decizie, activitate sau de risc.

Abrevieri	
AAC	Autoritatea Aeronautica Civilă a Republicii Moldova
CR	Consiliu de revizie (pentru detalii vezi Manualul de Management AAC)
GL	Grup de Lucru (pentru detalii vezi Manualul de Management AAC)

1. SCOP

Acest material instructiv definește un cadru pentru managementul riscului în cadrul operatorilor de aerodrom și a întreprinderilor ce prestează servicii la sol.

2. PROCEDURA DE MANAGEMENT A RISCULUI

2.1 Ce înseamnă managementul riscului

Managementul riscului este o parte integrantă a procesului de management. Managementul riscului este un proces cu mai multe fațete, aspecte specifice, care cel mai adesea trebuie să fie abordate de către o echipă multi - disciplinară.

Managementul riscului este un proces formal prin care sunt controlate și dirijate pericolele. Acesta poate fi aplicat în cazurile când se aplică proceduri, politici, regulamentele sau echipamente noi sau se modifică cele existente, precum și în cazul când din varii motive nu se aplică careva proceduri, politici, regulamentele sau echipamente. Procesul implică identificarea pericolelor și evaluarea nivelului de risc reprezentat de acestea pentru activități. Aceste riscuri sunt apoi tratate prin atribuirea unor acțiuni care sunt monitorizate continuu, în scopul de a elmina sau a reduce la minimum riscul și pentru a maximiza siguranța.

2.2 Procesul de management a riscurilor

Managementul riscurilor, așa cum este prezentat în diagrama de mai jos, este un proces care include cinci pași: stabilirea contextului, identificarea pericolelor, analiza și evaluarea riscurilor, tratamentul și controlul riscurilor și monitorizarea și revizuirea acestui proces.

2.2.1 Îndrumar de evaluare a riscurilor

COMUNICARE ȘI CONSULTĂRI

MONITORIZARE ȘI REVIZUIRE

1. Stabilirea contextului

- Definirea problemei / descrierea schimbărilor
- Identificarea părților interesate interne și externe
- Dimensionarea discuției – cât de mult, cât de mare (bani, oameni, avioane, etc)
- Determinarea ratingului consecințelor relevante pentru această evaluare

2. Identificarea pericolelor

- Ce se poate întâmpla – identificarea listei de pericole ce urmează a fi gestionate
- Cum se poate întâmpla – examinarea cauzelor și scenariilor posibile

3. Analiza și evaluarea riscurilor

- Identificarea controalelor / strategiilor de management existente
- Aprecierea eficienței controalelor / strategiilor de management
- Descrierea și evaluarea celei mai grave consecințe a scenariului
- Aprecierea probabilității consecinței
- Atribuirea nivelului de risc în baza consecinței și probabilității
- Stabilirea priorităților

4 Tratamentul și controlul riscurilor

- Identificarea și evaluarea gamei de opțiuni pentru tratarea riscurilor
- Pregătirea planurilor de tratament și de control a riscurilor: responsabilități, termeni, rezultate, bugete, măsuri de performanță, proceduri de monitorizare și revizuire
- Punerea în aplicare a planurilor
- Analiza eficienței tratamentului / controlului și evaluarea riscului rezidual.

2.2.1.1. Etapa 1. Stabilirea contextului

Primul pas al procesului de management al riscului este stabilirea termenilor de referință ai evaluării. Aceasta stabilește parametrii în limitele cărora sunt aplicate celelalte etape ale procesului și stabilește baza pentru decizia în privința riscului ce trebuie luată. Acest pas presupune, de asemenea:

- Definirea problemei / descrierea schimbărilor
- Identificarea părților interesate interne și externe
- Dimensionarea discuției – cât de mult, cât de mare (bani, oameni, avioane, etc)
- Determinarea ratingului consecințelor relevante pentru această evaluare

Întrebări-cheie la stabilirea contextului

1. Care este politica, programul, procesul sau activitatea?
2. Care sunt rezultatele așteptate majore?
3. Care sunt valorile materiale?
4. Care sunt principalele amenințări și oportunități pe care le prezintă politica, programul, procesul sau activitatea?
5. Care sunt punctele sale forte și punctele slabe?
6. Cine sunt persoanele interesate?
7. Care sunt factorii semnificativi din mediul intern și extern ai organizației?

NOTĂ: *Luăți în considerare, de asemenea, contextul mai larg în care există politica, programul, procesul sau activitatea. Acest lucru poate include factorii economici, geografici, politici, de mediu, sociali și tehnologici care pot influența politica, programul, procesul sau activitatea.*

8. Probleme ce au fost identificate la revizuirile anterioare?

Este vital să avem o imagine clară a scopurilor și obiectivelor de politică, program, proces sau activitate pentru a obține o înțelegere cuprinzătoare a semnificației sale pentru organizație.

Înțelegerea semnificației pentru organizație

Care este semnificația strategică, operațională și tactică a politicii, programului, procesului sau activității?

Primul pas în înțelegerea importanței unei politici, program, proces sau activitate în ceea ce privește contribuția sa la obiectivele de nivel superior ale organizației este înțelegerea fundamentală a tuturor aspectelor ale tuturor operațiunilor. Contextul este format atât din mediul în care există riscul cât și factorii care pot influența modul în care politica, programul, procesul sau activitatea se desfășoară.

Pentru a stabili context, este necesar de a avea o înțelegere clară a:

- Organizației;
- Activității de bază sau a operațiunilor;
- Mediile interne și externe, în care organizația își desfășoară activitatea;
- Cum riscului sau riscurile sunt susceptibile de a avea un impact asupra organizației.

Stabilirea părților interesate

Cine are un interes în politica, programul, procesul sau activitatea dată?

Părțile interesate sunt "acele persoane și organizații care pot afecta, fi afectate de, sau se percep pe ei însăși de a fi afectate de o decizie sau o activitate în timpul procesului de management a riscurilor".

2.2.1.2 Etapa 2. Identificarea pericolelor

NOTĂ: *Acest pas caută să identifice riscurile care urmează să fie gestionate. Identificarea cuprinzătoare utilizând un proces bine structurat sistematic este critică, deoarece un risc potential care nu este identificat la această*

etapa este exclus de la analiza ulterioară. Identificarea trebuie să includă toate risurile indiferent dacă sunt sau nu sunt sub controlul organizației.

Acest pas presupune:

1. Ce se poate întâmpla - se identifică și se formează o listă a riscurilor care urmează să fie gestionate.
2. Cum se poate întâmpla - se ia în considerare posibilele cauze și scenarii.

Ce este un pericol?

Un pericol este o situație sau condiție care, dacă sunt lăsate necontrolate, ar putea duce la un efect sau rezultat negativ. Un pericol nu este rezultatul negativ (sau incidentul sau accidentul) în sine.

Care pericole trebuie să fie incluse?

Pericole trebuie să fie identificate pentru toate aspectele contextului identificat la etapa precedentă. Pericolele neidentificate pot reprezenta o amenințare majoră pentru orice organizație. Este important să se asigure că cea mai largă gamă de pericole sunt identificate. Pericole ar trebui să fie identificate în rândul tuturor aspectelor ale următoarelor domenii:

- Sarcini de operare. De exemplu, pentru operațiunile de zbor vor fi incluse toate activitățile personalul implicat în aeroporturi, de întreținere tehnică, de deservire la sol, echipajul de zbor, echipajului de cabină și ATC, în toate fazele de zbor (de la pregătirea de zbor până la aterizare);
- Mediul de lucru, inclusiv vremea, constrângerile la locul de muncă (zgomot, presiunea de timp, volumele de trafic), manuale și proceduri (exactitatea, integralitatea, actualitatea, ușurința de utilizare, inclusiv lizibilitatea și accesibilitatea fizică, și nivelul de cunoaștere ale limbii engleze ale forței de muncă), familiarizarea cu și de formare profesională pentru echipamente, procese și activități, nivelurile de supraveghere, diferențe culturale și probleme de securitate.
- Condițiile stabilite la nivel organizațional, inclusiv design-ul procedurilor scrise, de formare, de proprietate, instalații și echipamente, managementul resurselor (inclusiv stabilirea turelor sau orele suplimentare și problemele legate de oboseala), procedurile formale și informale de comunicare calitatea de informații, materiale și piese de schimb furnizate.

Metodele posibile de identificare a pericolelor.

- Brainstorming;
- Interviuri;
- Discuțiile de grup;
- Experiența personală sau experiența anterioară a organizației;
- Audituri sau inspecții fizice;
- Sondaje sau chestionare;
- Examinarea experienței locale sau mondiale;
- Istorie și analizele eșecurilor anterioare;
- Analize de scenarii;
- Analize de degradare a structurii de lucru;
- Modelarea operațională.

Validarea pericolelor

Odată ce un set de pericole a fost identificat, este important ca întregul grup de lucru (GL sau GL mixt) implicați în evaluarea riscurilor să fie de acord că fiecare pericol este valabil în ceea ce privește contextul identificat la Etapa 1, și că fiecare pericol, de fapt există. Parte a acestui proces este de asemenea determinarea dacă pericolele diferit etichetate sunt, de fapt, același lucru și astfel pot fi grupate împreună sub aceeași etichetă.

2.2.1.3 Etapa 3. Analiza și evaluarea riscurilor

Această etapă implică evaluarea nivelului de risc asociat cu fiecare pericol identificat și validat la Etapa 2. Riscul este evaluat prin combinarea consecințelor potențiale ale pericolului și probabilitatea că aceste consecințe vor avea loc.

Evaluarea măsurilor de protecție existente

- Identificarea măsurilor de protecție existente, care vor oferi o anumită protecție împotriva acestui pericol. Măsurile de protecție sunt barierele puse în aplicare pentru a proteja un sistem de eșec. Exemple ale măsurilor de protecție includ proceduri sigure de lucru, echipament individual de protecție, e.t.c.
- Evaluarea riscului asociat cu fiecare pericol, luând în considerare măsurilor de protecție existente, care sunt aplicabile pericolului care este considerat. Dacă, de exemplu, o procedură care se preconizează de a fi schimbată este evaluată și există deja un curs de formare care va oferi o anumită protecție împotriva pericolelor luate în considerare, atunci acest lucru trebuie luat în considerare la evaluarea consecințelor și probabilitatea lor.
- Evaluarea eficacității măsurilor de protecție existente. Aceasta oferă o bază pentru a considera consecințele și probabilitatea asociată cu pericolul în cauză.

Determinarea consecințelor

Pentru fiecare pericol identificat la Etapa 2, este necesar să se determine cea mai rea consecință fezabilă. Ulterior acestei consecințe trebuie să fie alocat calificativul respectiv de probabilitate. Acest lucru se realizează prin:

- Descrierea celui mai rău scenariu posibil. Adică un scenariu care ar putea rezulta din pericolul în curs de evaluare și care reprezintă cel mai nedosit. Este important ca această evaluare să se bazeze pe o situație care este considerată fezabilă. În timp ce ar putea fi posibil să se identifice o succesiune de evenimente, eventual independente, implicând multiple eșecuri, ceea ce ar putea duce la un rezultat sever, aceasta nu ar fi o bază utilă pentru analiză cu excepția cazului succesiunea de evenimente este fezabilă prin combinarea lor. Pentru o mare majoritate a pericolelor, este mult mai realist descrierea unui scenariu în care pericolul duce direct la rezultate rele, dar nu severe;
- Consecinței i se atribuie un calificativ de probabilitate utilizând scara de mai jos în absența oricărei acțiuni corective suplimentare, dar ținând cont de măsurile de protecție existente și eficiența acestora.

Consecința unui risc este evaluată folosind o scară de cinci puncte. Există două standarde de măsurare utilizate în această evaluare:

- Leziuni (pentru angajați, contractori, vizitatori și pentru public);

- Financiar, de exemplu, costul și nivelul prejudiciului adus facilităților, cum ar fi proprietatea și echipamentul).

Trebuie să fie utilizată măsurarea, care duce la cele mai grave consecințe fezabile pentru pericol, orice categorii care au ca rezultat o consecință mai puțin severă trebuie ignorate. De exemplu, un incident care ar putea duce practic la peste 20 milioane de dolari daune de proprietate sau echipamente, dar nu și victime, va fi evaluat ca "sever" și nu "catastrofal".

Alocarea calificativelor de probabilitate

Următorul pas implică alocarea unui calificativ de probabilitate pentru consecință dintre următoarele opțiuni:

- Sigur - este de așteptat că va avea loc;
- Probabil - va avea loc în cele mai multe cazuri;
- Verosimil - va avea loc în anumite circumstanțe;
- Puțin probabil - ar putea avea loc în anumite circumstanțe;
- Rar - ar putea să apară, dar numai în circumstanțe excepționale.

La alocarea calificativ de probabilitate este necesar să se evaluateze probabilitatea ca Consecință (identificată în Etapa 3) va avea loc, având în vedere măsurile de protecție existente și eficacitatea acestor măsuri de protecție apărare.

Notă: calificativul de probabilitate se alocă pentru consecință și nu pentru probabilitatea de pericol.

Evaluarea nivelurilor de risc

Nivelul de risc atribuit unui pericol este determinat matricea următoare, care ia în considerație consecințele potențiale ale pericolului și probabilitatea că aceste consecințe vor avea loc.

Probabilitatea riscului	Severitatea riscului				
	A (Persoane-fatalități, Bunuri-extensive)	B (Persoane – traumatizări serioase, Bunuri – majore)	C (Persoane – traumatizări medii, Bunuri – importante)	D (Persoane – traumatizări ușoare, Bunuri – minore)	E (Persoane – traumatizări minore, Bunuri – neglijabile)
Sigur 5	5A(R)	5B(R)	5C(R)	5D(M)	5E(M)
Probabil 4	4A(R)	4B(R)	4C(M)	4D(M)	4E(M)
Verosimil 3	3A(R)	3B(M)	3C(M)	3D(M)	3E(S)
Puțin probabil 2	2A(M)	2B(M)	2C(M)	2D(S)	2E(S)
Rar 1	1A(M)	1B(S)	1C(S)	1D(S)	1E(S)

2.2.1.3 Etapa 4. Tratamentul și controlul riscurilor

Nivelul de reacție care ar trebui să fie atribuită unui pericol pentru a aborda riscul aferent acestui pericol este definit în Matricea de reacționare în cazul riscurilor. Acțiunile definite de matrice sunt specificate în termeni de urgență de acțiune, nivel de management care ar trebui să fie implicaț în acțiune, nivelul de management care ar trebui să fie informat cu privire la măsurile luate, precum și procesul care ar trebui să fie urmat.

Matricea de reacționare în cazul riscurilor

Nivelul de risc	Urgența acțiunilor	Nivelul de management pentru întreprinderea acțiunilor	Raportare și notificare	Procesul aferent
Ridicat (R)	Acțiuni imediate	Administrator (director) întreprinderii	Administrator (director), Vicedirector după caz, Șeful Serviciului SMS, Șeful subdiviziunii AAC	Dosar de siguranță. Termen și responsabil (accountability) pentru acțiune.
Mediu (M)	Acțiuni cât mai curând posibil	Şeful subdiviziunii întreprinderii	Vicedirectorii întreprinderii, Șeful Serviciului SMS sau persoana responsabilă pentru SMS Șeful subdiviziunii întreprinderii	Dosar de siguranță. Trebuie să fie specificată responsabilitatea managementului.
Scăzut (S)	Trebuie să specificat un termen planificat al acțiunii	Angajatul subdiviziunii întreprinderii	Şeful Serviciului SMS sau persoana responsabilă pentru SMS Șeful subdiviziunii întreprinderii	Procedurile rutină ale subdiviziunii.

Raportarea pericolelor și riscurilor

Toate pericolele și nivelurile riscurilor aferente pericolelor urmează a fi raportate șefului direct pentru contabilizare și monitorizare.

Acțiuni corective și preventive

Acțiunile pot fi corective sau preventive. Acțiunile corective sunt soluții care să limiteze consecințele sau probabilitatea unui pericol existent. Acțiuni de prevenire sunt acțiunile pentru a se asigura că pericolul nu mai există. Acțiunile corective sunt de multe ori mai ușor și mai ieftin de pus în aplicare, dar acțiunile preventive sunt mult mai mult de dorit, deoarece acestea se referă la cauza principală a problemei, decât cum și atunci când această problemă se manifestă.

Tabelul de mai jos prezintă preferințele de opțiuni de tratament pentru a asigura un risc minim și un maximum de siguranță și securitate. Astfel, de exemplu, este mult mai de dorit de a proiecta utilajele operaționale astfel ca, în cazul unui incident ce a avut loc, consecințele sunt reduse la minimum, decât să se dea operatorilor acestui utilaj echipament personal de protecție pentru a se proteja de întregul potențial al unui astfel de incident.

Toate acțiunile ce se preconizează în urma evaluării riscurilor vor fi contabilizate în modul corespunzător și îndeplinirea lor monitorizată.

Preferințele de opțiuni de tratament

<p style="margin: 0;">Mai mult dezirabil</p> <p style="margin: 0;">Mai puțin dezirabil</p>	<p>Eliminare</p> <ul style="list-style-type: none">• Înlăturați riscul / pericolul. <p>Substituire</p> <ul style="list-style-type: none">• Folosiți materiale/ proces / metodă diferite pentru a face mai sigur. <p>Inginerie / Izolare</p> <ul style="list-style-type: none">• Asigurați-vă prin proiectare (design) că dacă apare un incident probabilitatea și / sau consecințele sunt limitate și controlate;• Izolați personalul de zona cu risc ridicat (de exemplu, bariere, cabine de sunet). <p>Administrare</p> <ul style="list-style-type: none">• Folosirea politicilor și standardelor;• Proceduri, instrucțiuni și supraveghere;• Instruire, informare și exerciții, pentru a reduce probabilitatea unui incident. <p>Echipament de protecție personal</p> <ul style="list-style-type: none">• Reducerea numai consecințelor.
--	---

Asistența experților în domeniu

În anumite circumstanțe, poate fi necesar să se ia în considerare apelarea la consultanță de specialitate în timpul procesului de evaluare a riscului. De exemplu, poate fi oportun să se solicite asistența a unui expert în subiect, cum ar fi o organizație de asigurări sau specialiști în tehnologia informației pentru a asigura echipa de evaluare a riscurilor cu înțelege deplină a consecințelor unui anumit pericol și deținerea unei viziuni realiste în ceea ce privește probabilitatea producerii unui eveniment în urma unui pericol.

2.2.1.5 Etapa 5. Monitorizarea și revizuirea.

Revizuirea continuă este esențială pentru a asigura faptul că planul de gestionare a organizației rămâne relevant. Factorii care pot afecta probabilitatea și consecințele unui rezultat se pot schimba, la fel ca și factorii care afectează adevararea (suitability) sau costurile diferitor opțiuni de tratamente. Prin urmare, este necesar să se repete în mod regulat ciclul de management a riscului. Revizuirea este o parte integrantă a planului de tratament a managementului riscului.

NOTĂ: Este necesar să se monitorizeze risurile și eficiența planului de tratament a riscurilor. Risurile și eficiența măsurilor de control / acțiuni trebuie să fie monitorizate pentru a asigura că evoluția situației nu modifică prioritățile. Puține risuri rămân statice dea lungul timpului.

3. ACTIVITĂȚILE CE NECESITĂ UN MANAGEMENT FORMAL AL RISCURILOR

Un proces formal de management al riscului, așa cum este detaliat în documentul prezent, este necesar pentru toate activitățile care îndeplinește una sau mai multe dintre următoarele criterii:

1. Propunerile care, odată puse în aplicare vor schimba în mod semnificativ politicile și procedurile.
2. Tehnologii, echipamente sau utilaje care urmează să fie introduse în operațiunile operatorului de aerodrom sau a întreprinderii de prestare serviciilor la sol, care sunt noi sau în mod substanțial diferite, de exemplu introducerea unui echipament nou, etc.

3. Modificări substanțiale ale normelor juridice din domeniul siguranței aviației și / sau reglementărilor privind securitatea muncii și altor reglementări relevante pentru activitatea aviației civile.
4. Când sunt puse în aplicare metode de muncă noi sau revizuite în mod substanțial și sisteme auxiliare, ceea ce afectează sau au potențialul de a afecta funcționarea organizației. Aceste sisteme includ (dar nu sunt limitate la) planificarea și controlul activităților, sisteme de instruire, sisteme de deservire, diverse sisteme de management, etc.
5. Pericolele identificate pe parcursul auditurilor și inspecțiilor, expertizei documentelor prezentate, etc.
6. Pericolele potențiale identificate prin intermediul Serviciului SMS / persoanei responsabile pentru SMS al operatorului de aerodrom sau a întreprinderii de prestare serviciilor la sol, inclusiv rezultatele investigațiilor evenimentelor, rapoarte despre evenimente, analiza tendințelor de siguranță.
7. Orice activitate pentru care managementul superior (Directorul și Vicedirectorii) solicită declanșarea procedurii de management a riscului.

4. RESPONSABILITĂȚI ÎN DOMENIUL MANAGEMENTULUI RISCURILOR.

Procedura cu identificarea pașilor și responsabilităților este descrisă succint în tabelul de mai jos:

Orice angajat/parte interesată.	<ol style="list-style-type: none">1. Identifică un pericol în orice domeniu de activitate în interiorul sau în afara întreprinderii.2. Raportează superiorului său și persoanei responsabile pentru SMS utilizând formularul din Anexa 2.
Serviciului SMS/ Persoana responsabilă pentru SMS	<ol style="list-style-type: none">3. Revizuează pericolul sau identifică un pericol potențial și verifică informațiile (dacă este necesar inițiază analiza cauzei-rădăcină (root cause)).4. Înregistrează în Registrul pericolelor (Anexa 3) detaliile despre pericolele identificate.5. Trimite informația despre pericolele identificate în afara întreprinderii Grupului de Lucru relevant.6. Determină lista de risc(uri) specific(e) pentru fiecare pericol identificat în interiorul întreprinderii .7. Evaluatează fiecare risc pentru fiecare pericol identificat în interiorul întreprinderii în ceea ce privește severitatea acestuia și probabilitatea sa.8. Raportează și notifică în conformitate cu Matricea de reacționare în cazul riscurilor pentru fiecare pericol identificat în interiorul întreprinderii.9. Elaborează tratamente pentru riscuri pentru fiecare pericol identificat în interiorul întreprinderii și identifică subdiviziunea (ile) responsabilă (e) pentru acțiunile de eliminare/atențuare a riscurilor.
GL (grupul de lucru) relevant sau GL mixt	<ol style="list-style-type: none">10. Revizuează informația despre pericolele identificate la p.5.11. Determină lista de risc(uri) specific(e) pentru fiecare pericol.12. Evaluatează fiecare risc în ceea ce privește severitatea acestuia și probabilitatea sa.13. Raportează și notifică în conformitate cu Matricea de reacționare în cazul riscurilor.14. Elaborează tratamente pentru riscuri și identifică entitățile responsabile pentru acțiunile de eliminare/atențuare a riscurilor.15. Solicită prezentarea de către entitățile responsabile pentru acțiunile de eliminare/atențuare a riscurilor a planurilor de măsuri cu indicarea termenilor. Notifică Persoana responsabilă pentru SMS.16. Verifică eficacitatea implementării acțiunilor corective și/sau preventive de către

	entitatea responsabilă. Notifică Persoana responsabilă pentru SMS. 17. Determină riscurile reziduale sau noi apărute în urma implementării acțiunilor corective și/sau preventive și determină nivelul acestora. Notifică Persoana responsabilă pentru SMS.
Persoana responsabilă pentru SMS	18. Deschide și menține dosare de siguranță pentru pericolele cu un nivel ridicat sau mediu al riscurilor aferente. 19. Solicită prezentarea de către subdiviziunea (ile) întreprinderii responsabilă (e) pentru acțiunile de eliminare/atențiere a riscurilor a planurilor de măsuri cu indicarea termenilor. 20. Verifică eficacitatea implementării acțiunilor corective și/sau preventive de către subdiviziunea (ile) întreprinderii responsabilă (e) 21. Determină riscurile reziduale sau noi apărute în urma implementării acțiunilor corective și/sau preventive și determină nivelul acestora. 22. Pregătește și prezintă CR informația privind pericolele identificate în interiorul sau în afara Autorității Aeronautice Civile, dosarele de siguranță și statutul lor, etc. 23. Îndeplinește funcțiile de secretariat ale ședințelor CR.
Consiliul de revizuire (CR)	24. Adoptă decizii în baza managementului riscului 25. Monitorizează eficacitatea proceselor de management a riscurilor 26. Monitorizează eficacitatea supravegherii de stat în domeniul siguranței zborurilor 27. Asigură sau monitorizează că resursele adecvate sunt alocate pentru a atinge performanțele de siguranță;

5. DOCUMENTAȚIA AFERENTĂ

Documentația aferentă fiecărei etape a procesului de management al riscului va fi menținută pe suport de hârtie, în formă electronică sau mixtă.

Setul de documentație menținut trebuie să:

- Demonstreze că procesul a fost aplicat în mod corect;
- Permită ca deciziile luate anterior să fie revizuite;
- Demonstreze responsabilitatea și să identifice persoanele responsabile de înfăptuirea unor anumite acțiuni și luarea anumitor decizii.

Vor fi menținute, cel puțin, următoarele documente:

Şeful Serviciului SMS sau Persoana responsabilă pentru SMS

1. Rapoartele primite privind pericolele.
2. Registrul pericolelor.
3. Dosarele de siguranță
4. Registrul dosarelor de siguranță
5. Informația ce a fost pregătită pentru ședințele CR
6. Procesele-verbale ale ședințelor grupului de lucru
7. Deciziile adoptate de către grupul de lucru
8. Rapoarte, notificări și solicitări
9. Listele semnate și date ale riscurilor stabilite

10. Evaluările semnate și date ale fiecărui risc
11. Tratamentele elaborate semnate și date
12. Documentele ce atestă verificarea implementării tratamentelor semnate și date
13. Documentele ce determină riscurile reziduale sau noi apărute semnate și date

Conducătorii grupului de lucru:

1. Informația ce a fost pregătită pentru ședințele grupului de lucru
2. Procesele-verbale ale ședințelor grupului de lucru
3. Deciziile adoptate de către grupul de lucru
4. Rapoarte, notificări și solicitări
5. Listele semnate și date ale riscurilor stabilite
6. Evaluările semnate și date ale fiecărui risc
7. Tratamentele elaborate semnate și date
8. Documentele ce atestă verificarea implementării tratamentelor semnate și date
9. Documentele ce determină riscurile reziduale sau noi apărute semnate și date

Anexa 1 DOSARELE DE SIGURANȚĂ ȘI STATUTUL LOR

Dosarele de siguranță și statutul lor

Luna: _____

Numărul dosarului de siguranță	Dosar deschis (data)	Grupul (ele) de lucru implicat(e)	Pericolul identificat (e)	Riscurile și nivelele determinate ale acestora	Tratamentele riscurilor elaborate (Data)	Termen de implementare a tratamentelor (Data)	Verificarea implementării tratamentelor (data și documentul ce atestă verificarea)	Riscuri reziduale sau noi apărute și nivelul determinat al acestora	Statutul dosarului	Remarcă

Pregătit de: _____ (N.P.),

Funcția: _____

Semnătura: _____

Data: _____

(va lipsi în caz de expediere prin mijloace electronice)

Anexa 2 HAZARD REPORT FORM

FORMULAR DE RAPORTARE A PERICOLELOR DE SIGURANȚĂ HAZARD REPORT FORM

Partea A – Se completează de către persoana care raportează/Part A – To be completed by reporting person

(1) O descriere succintă a pericolului și problemei de siguranță/Brief description of hazard and safety issue

(2) Localizarea pericolului, relativ locurilor de muncă afectate, ora și data la care a fost identificat pericolul/ Location of the hazard in the workplace, time/date hazard identified

Organizația/ Organization	Subdiviziunea/ Department	Locul/ Workplace	Data/Date	Ora/Time

(3) Ce acțiuni de remediere pentru a asigura siguranța ati recomanda/What you would recommend as remedial action to ensure safety

(4) Raportat de/Reported by: _____ Data/Date: ____ / ____ / ____

Telefon/Phone: _____ E-mail: _____

Partea B-Se completeaza de persoana responsabila din cadrul Serviciului SMS/Part B – To be completed by CAA safety personnel

(1) Raportul a fost primit de/Report received by: _____ Data/Date: ____ / ____ / ____

(2) Confirmarea a fost trimisă persoanei care a raportat de/Acknowledgement sent to reporting person

by: _____ Data/Date: ____ / ____ / ____

(3) Numar de referinta/Reference number:

(4) Actiuni ulterioare/Further actions:

(5) Persoana care a raportat a fost informata despre actiunile ulterioare de/Reporting person informed about further actions

by: _____ Data/Date: ____ / ____ / ____

Anexa 2 REGISTRUL PERICOLELOR

Registrul pericolelor